

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Відокремленого структурного
підрозділу «Рубіжанський фаховий коледж
Державного закладу «Луганський
національний університет імені Тараса
Шевченка» від 20.03.2025р. № 16-О

Програма
вступного випробування з української мови у формі співбесіди для
вступників на навчання для здобуття фахової передвищої освіти на основі
базової середньої освіти

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська мова – державна мова України. Як навчальний предмет українська мова виконує важливі освітні функції. Головна функція рідної мови полягає в тому, що вона є засобом спілкування, пізнання культурних цінностей. Як форма вияву національної й особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Вільне володіння рідною мовою забезпечує реалізацію творчих можливостей людини в усіх сферах життя.

Програму для вступних випробувань розроблено з урахуванням чинної програми з української мови для 5–9 класів (програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804). Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.).

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Орфографія», «Синтаксис і пунктуація», «Способи відтворення чужого мовлення».

2. ПРОГРАМА ТА ЗМІСТ ДИСИЦПЛІН

Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавства. Звуки мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Склад. Складоподіл. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння та подовження приголосних. Зміни приголосних при словотворенні. Сполучення *йо, во*. Правила переносу слів.

Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як розділ мовознавства. Лексичне значення слова. Однозначні та багатозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Власне українська та іншомовна лексика. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання (архаїзми та неологізми). Поняття про фразеологізми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Значущі частини слова. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, без суфіксальний, складання слів або основ, перехід однієї частини мови в іншу.

Морфологія

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід і число іменників. Відмінки іменників. Відміни іменників. Особливості відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Особливості творення іменників.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди іменників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Ступені порівняння якісних прикметників, способи їх творення (проста та складна форми). Особливості відмінювання прикметників (тверда та м'яка групи). Творення прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Творення числівників.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного і наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I і II дієвідміни.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий.

Прийменник як службова частина мови. Група прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків.

Орфографія

Правопис ненаголошених голосних. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Правопис префіксів і суфіксів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис великої літери. Правопис складних слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках, дієприкметниках і прислівниках. Написання частки *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників і займенників.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і тип словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень у сучасній мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (односкладні й двоскладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів

(непоширені й поширені); за наявністю чи відсутністю необхідних членів (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (ускладнені й неускладнені). Розділові знаки в кінці речення. Головні члени речення. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Тире між підметом і присудком. Другорядні члени речення (додаток, означення, обставина) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах. Речення двоскладні і односкладні. Види односкладних речень. Однорідні члени речення, розділові знаки при них. Однорідні та неоднорідні означення. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення. Типи складних речень.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Складнопідрядне речення. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними. Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Випробування включає в себе 5 тестових завдань однакового рівня складності, які охоплюють різні теми. Вступнику надається час на виконання тестів (до 20-25 хвилин з двох предметів/дисциплін), після чого починається співбесіда. Виконання кожного завдання оцінюється в 10 балів.

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень вступників
1	Вступник неправильно відповів на питання, не може самостійно та за допомогою виправити помилку. При співбесіді демонструє певні знання з теми: дає визначення окремих понять, неповну характеристику загальних ознак об'єктів тощо.
2	Вступник неправильно відповів на питання, може за допомогою викладача виправити помилку, але не надає пояснень. При співбесіді демонструє певні знання з теми: дає визначення окремих понять, неповну характеристику загальних ознак об'єктів тощо.
3	Вступник неправильно відповів на питання, може самостійно виправити помилку, але не надає пояснень. При співбесіді демонструє певні знання з теми: дає визначення окремих понять, неповну характеристику загальних ознак об'єктів тощо.
4	Вступник неправильно відповів на питання, може за допомогою викладача виправити помилку та надати пояснення. При співбесіді характеризує загальні ознаки, дає визначення окремих понять, допускаючи несуттєві помилки.
5	Вступник неправильно відповів на питання, може самостійно виправити помилку та надати пояснення. При співбесіді характеризує загальні ознаки, дає визначення окремих понять, допускаючи несуттєві помилки.
6	Вступник правильно відповів на питання, надає пояснення за допомогою додаткових питань. При співбесіді виявляє знання матеріалу з теми.
7	Вступник правильно відповів на питання, надає пояснення, але при цьому допускає несуттєві неточності. При співбесіді виявляє знання матеріалу з теми.
8	Вступник правильно відповів на питання, надає пояснення, але при цьому допускає несуттєві неточності. При співбесіді виявляє знання матеріалу з теми.
9	Вступник правильно відповів на питання, надає пояснення. При співбесіді виявляє ґрунтовні знання матеріалу з теми, вміння аналізувати та пояснювати, робити аргументовані висновки.
10	Вступник правильно відповів на питання, надає пояснення. При співбесіді виявляє системне володіння навчальним матеріалом з теми, уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; самостійно добирає інформацію, аналізує та узагальнює її, пов'язує конкретну тему з іншими темами, використовує міжпредметні зв'язки.